

In memoriam emeriitdotsent dr Lea Praks

30.01.1934–29.02.2024

Lahkunud on teenekas arst ja arstiteadlane emeriitdotsent dr Lea Praks.

Dr Lea Praks (kuni aastani 1972 Lea Hering) sündis 30. jaanuaril 1934. aastal Räpina vallas toonasel Võrumaal. Keskkooli ja Tartu Ülikooli arstiteaduskonna lõpetas ta 1958. aastal. Pärast ülikooli lõpetamist asus dr Lea Praks tööle Mustvee Haigla sanitaarepidemioloogia osakonna juhatajana ning töötas sellel ametikohal ühe aasta. Järgnevalt, aastatel 1959–1962, töötas dr Lea Praks Jõgeva Rajoonihaiglas peaarsti asetäitjana. Seejärel asus õpi- ja teadushimuline kolleeg uuesti õppima TÜ arstiteaduskonda, seekord juba aspirantuuri, mille lõpetas 1964. aastal. Pärast seda jätkas ta tööd juba õppejõu ja teadlasena, esmalt TÜ meditsiini kesk-labori nooremteadurina (aastatel 1965–1968) ja järgnevalt tollase hospitaalsisehaiguste kateedri assistendina (ajavahemikul 1968–1977).

Dr Lea Praksi teadustöö peamised valdkonnad olid allergoloogia ja pulmonoloogia. Oma meditsiinikandidaadi väitekirja kaitses ta 1970. aastal Tartu Ülikoolis teemal: „Vereseerumi histaminopeksiast bronhiaalastma, kroonilise bronhiidi ja kopsutuberkuloosi haigetel“.

1970. ja 1974. aastal täiendas dr Lea Praks end tolle aja kõrgetasemelistes meditsiini keskustes: Moskva Esimeses Meditsiiniinstituudis hospitaalsisehaiguste erialal ja



Moskva Arstide Täienduse Kesksituudis kliinilise allergoloogia alal.

Teadlase ja õppejõuna jätkus töö Tartu Ülikoolis dotsendina algul hospitaalsisehaiguste kateedris (aastatel 1978–1984), seejärel arstide täiendusteaduskonna teraapiakateedris (aastatel 1984–1992) ja kopsukliinikus (aastatel 1992–1999). Aastatel 1994–1999 oli dr Lea Praks TÜ kopsukliiniku juhataja, seejärel jätkus töö kopsukliinikus. Aastast 2007 oli ta emeriitdotsent.

Ta on õpetanud sisehaigusi, väliteraapiat, pulmonoloogiat ja allergoloogiat. Dr Lea Praks oli ettevõtlik õppematerjalide ja patsientide infomaterjalide koostamisel. Tema algatusel asuti intensiivselt koostama eestikeelseid õppematerjale arstiteaduskonna üliõpilastele

pulmonoloogia valdkonnas juba 1990. aastate alguses, mil avanes juurdepääs maailmas avaldatud erialakirjandusele. Vajadus niisuguste materjalide järele oli suur, sest seni oli arstiteaduskonnas rangelt võttes kopsuhaigustest süvendatult õpetatud üksnes tuberkuloosiga seonduvaid probleeme. Õppematerjalide koostamisse kaasas dr Lea Praks aktiivselt ka nooremaid kolleege.

Paralleelselt õppematerjalide arendamisega oli dr Lea Praks aktiivne ja suure algatusvõimega nii teadus- kui ka teadusorganisatsioonilises tegevuses. Ta osales aktiivselt teadusuuringutes koostöös Eesti kolleegidega ja ka rahvusvahelises koostöös Soome ja Rootsi pulmonoloogide ning allergoloogidega. Ta innustas nooremaid kolleege leidma teed teaduse juurde. Dr Lea Praks on avaldanud üle 60 teaduspublikatsiooni. Kõrgelt hinnatav on dr Lea Praksi algatus ka patsiendi esindusorganisatsioonide tegevuse toetamisel, tema panustamisel alustas tegevust ja toimib Tartu Astmahaigete Selts.

1998. aastal tunnustati dr Lea Praksi pikaajalise kaaluka panuse eest ülikooli arengusse Tartu Ülikooli medaliga.

Doktor Lea Praks jääb kolleegide mälestustesse kui hooliv ja aktiivne arstiteadlane.

**TÜ Kliinikumi kopsukliinik,
TÜ kopsukliinik,
Eesti Kopsuarstide Selts**